

Saara-Sofia Sirén kok ym.

Kirjallinen kysymys hallituksen päästövähennystavoitteista

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen on kyettävä merkittäviin päästövähennystavoitteisiin siten, että kykenisimme tekemään oman osuutemme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Hallitusohjelman kunnianhimo näyttää hukkuneen selvityksiin ja kartoituksiin. Suurin ongelma on, että kaikki energiaveropäätökset lykättiin vuodella eteenpäin. Näillä päätöksillä ei olla sillä hiilineutraalisuuden 2035-uralla, joka luvattiin eduskuntatalon portailla mieltään osattaville nuorille.

Me odotimme yhdessä tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa suurempia ilmastotekoja. Ministeri toisensa jälkeen on kuvaillut hallituksen ilmastotoimia merkittäviksi. Tutkijat ovat puolestaan tuominneet tähän asti esitellyt toimet täysin riittämättömiksi. Esimerkiksi VATT:n lausunnon mukaan ensi vuoden budjetissa ei ole juuri mitään, mikä auttaisi hallituksen ilmastotavoitetta.

Myös yritykset ovat odottaneet suuntaviivoja hallituksen päätöksistä. Vakaa ja ennakoitava toimintaympäristö on yrityksille tärkeää, jotta ne voivat muuttaa toimintaansa ja luoda jopa uutta liiketoimintaa puhdasta teknologiaa hyödyntäen. Siksi olisi ollut erittäin tärkeää, että tulevaisuuden suuntaviivoista olisi päätetty jo nyt.

Hallitus on mainostanut esimerkiksi polttoaineverotuksen korotusta suurena ilmastotekona. Virkamiehet ovat arvioineet korotuksen vähentävän liikennesektorin päästöjä ainoastaan 0,7 prosenttia. Kokoomus on esittänyt, että hallitus korvaisi kaavailemansa bensan ja dieselin veronkorotukset polttoturpeen verotuen poistolla. Mallinnusten perusteella hallituksen olisi välttämätöntä luopua turpeen veroedusta, jotta päästövähennystavoitteet olisivat mitenkään mahdollisia.

Turpeenpolton päästöt vastaavat koko Suomen henkilöautoliikenteen päästöjä. Pääministeri Rinne lupasi Suomen Kuvalehden haastattelussa, että turpeen verotukeen puututaan. Vihreät iloitsivat, että verotuki poistuu ensi vuonna. Keskusta puolestaan totesi, että verotukeen ei kosketa. Tässä sanojen ristiriidassa on vaikea tietää, mihin voi enää luottaa.

Vaikuttavuudeltaan merkittävät ilmastotoimet unohtuivat talousarvioesityksestä. Tämän päälle ympäristölle ja ilmastolle haitallisten yritystukien määrä jatkaa kasvuaan. Valtion talousarviosta ilmeneekin, että vuoden 2020 talousarvioesityksessä ympäristölle haitallisten tukien määräksi arvioidaan 3,6 miljardia euroa. Edellisenä vuotena kyseisten haittatukien määrä oli sata miljoonaa euroa pienempi. Suunta on kummastuttava, kun esimerkiksi vihreät lupasivat vielä hallitusneuvotteluiden aikana karsia tukia jopa miljardilla eurolla.

Kirjallinen kysymys KK 273/2019 vp

Suomen kasvihuonekaasupäästöt ovat tällä hetkellä 56,5 miljoonaa tonnia hiilidioksidiksi muutettuina. Ilmastopaneeli on arvioinut, että Suomen päästöt saisivat olla vuonna 2035 enää 21,4 miljoonaa tonnia. Päästöjä pitäisi saada pienennettyä siis 35 miljoonaa tonnia seuraavien 16 vuoden aikana. Hallituksen ilmastotavoitteiden ja -toimien välinen päästökuilu on niin iso, että se vastaa yli kolmannesta Suomen vuosittaisista päästöistä.

Hallituksen esittelemä budjetti vaikuttaa kaikkiaan menetetyltä mahdollisuudelta. Lisäksi hallituksen riittävyys ja julkinen kinailu on herättänyt huolta, että jo päätettyjä ilmastotoimia ryhdytään perumaan. Sähköautojen latauspisteiden rakentamisesta syntynyt kohu on tästä viimeisin esimerkki. Odottamattomuus ja päättämättömyys vievät meitä yhä kauemmas tavoitteestamme olla hiilineutraali maa vuonna 2035. Nyt on tekojen aika.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Paljonko hallituksen nyt esittelemät toimet vähentävät Suomen kokonaispäästöjä ensi vuonna,

miksi hallitus ei leikkaa turpeen veroetua ja

miksi haitallisiin yritystukiin ei uskallettu puuttua tässä budjetissa?

Helsingissä 25.10.2019

Saara-Sofia Sirén kok
Sari Multala kok
Matias Marttinen kok